

WADKÖPING

Hitta djuren

Lärarhandledning

orebro.se/wadkoping

ÖREBRO

WADKÖPING

Inledning

Välkommen till Wadköping!

Med hjälp av lärarhandledningen kan du tillsammans med din klass upptäcka och lära mer om de djur som finns i Wadköpings historiska lekmiljö. Vi kallar metoden Upplevelsebaserat lärande med berättande.

Under besöket är det du som lärare som ansvarar för dina elever. Ni är en del av andra besökares upplevelse och det är viktigt att alla respekterar våra historiska miljöer.

Ni är välkomna att äta matsäck i Wadköping. Vid Lekladan finns en särskild yta med picknickbord.

Trädjuren

Wadköpings trädjur har svenska lantrasdjur som förebilder, undantaget hunden och råttorna.

Lantrasdjur är gamla svenska raser som levt i Sverige under många hundra år. Lantrasdjuren är härdiga och tåliga, de har goda modersegenskaper och äter sådant foder som kan skördas i svenska marker.

Idag skyddas de svenska lantrasdjuren eftersom de i många fall är utrotningshotade. Varje ras har en särskild förening som arbetar med att bevara just den rasen.

WADKÖPING

Kor - Rödkulla

Rödkullan är kullig. Det betyder att den är hornlös. Färgen är röd i olika nyanser, oftast helröd. Vita tecken förekommer till exempel vit stjärn, vita strumpor och vitt huvud.

Rödkullan kännetecknas av livligt temperament, ett gott lynne, god hållbarhet, starka ben och klövar, god fruktsamhet, lätta kalvningar och goda moderegenskaper.

Den tål köld bra och kan med fördel vistas ute även under den kalla delen av året.

WADKÖPING

Höns - Hedemorahöna

Människan har troligen haft höns som husdjur i tusentals år. De fanns i varje hushåll och så småningom utvecklades olika raser i olika bygder. Hedemorahönan var förr mycket vanlig i trakten runt Hedemora i Dalarna.

Hönsen varierar mycket i färg. De har en mycket tät och dunrik fjäderdräkt som tyder på lång anpassning till kallt klimat.

Hedemorahönsen värper väldigt bra. De sotiga hönorna, alltså vita hönor med gråsvart teckning, ansågs förr vara de som värpte bäst.

WADKÖPING

Grisar - Linderödssvin

Linderödssvinet är vår enda svenska lantrasgris av äldre typ. I Sverige har vi haft tama eller delvis tama svin i minst tretusen år.

De flesta linderödssvin är fläckiga på ljus eller brun botten och har medelstora, lätt framåtböjda öron.

Linderödssvinen trivs bäst om de får gå ute hela året och de är väl anpassade till vårt nordiska klimat. Förr fanns grisar på gårdarna för att bereda marken på åkern och precis som idag, för köttets skull.

De allra flesta linderödssvin är mycket goda föräldrar. En sugga beräknas vara dräktig i tre månader, tre veckor och tre dagar.

WADKÖPING

Hästar - Nordsvensk häst

Den nordsvenska hästen är en kallblodshäst. Precis som gotlandsrusset är den en inhemsk hästras.

Med sitt goda terrängsinne har nordsvensken lätt att ta sig fram överallt. Rasen användes därför länge inom skogs- och jordbruket och inom militären.

Nordsvensken har ett mycket gott lynne och bra temperament.

Dagens nordsvenska häst kan följas bakåt genom historien till en svensk eller möjligen skandinavisk lantras. Utseendet och storleken skilde ganska mycket beroende på var i landet hästen levde.

WADKÖPING

Får - Gestrikefår

Gestrikefåret är en gammal typ av får från Gästrikland.

Tackorna är små och lätta, baggarna ofta lite större.

Fåren kan variera i färg. En del lamm föds svarta, andra bruna eller vita.

Både baggar och tackor kan ha horn eller vara kulliga, det vill säga hornlösa.

Gestrikefår kan bli mycket tama och keliga.

De är duktiga på att beta sly.

WADKÖPING

Råttor - Brunråtta

Brunråttan kom till Europa med handelskepp från Asien på Medeltiden, för 500 år sen.

I Sverige trivdes brunråttan och drev bort alla svartråttor som fanns här. Sen slog den sig ner i hus, i avlopp, på soptippar och på andra platser där det fanns mat.

Brunråttan förökar sig snabbt, några par råttor kan bli flera tusen på ett år.

De har god hörsel och bra luktsinne och kan ställa till problem för människan eftersom de gnager sönder saker och äter upp matförråd.

(Om du vill se hur en svartråtta ser ut kan du titta in i första dörrhålet från vänster i Kungsstugan).

WADKÖPING

Hundar - Gårdshund

Bortsett från färgen så påminner Wadköpinghunden en del om rasen Dansk-svensk gårdshund.

Gårdshunden har sedan gammalt funnits på lantgårdar i Danmark och Sverige. Den har använts som vakthund, råttfångare och sällskap.

Rasen anses vara en del av det svenska kulturarvet och ett aktivt bevarandearbete pågår.

WADKÖPING

Källor

Vallbyfriluftsmuseum.se

Skansen.se

Nordensark.se

Allmogefar.se

Rodkullan.se

Skk.se

